

Rättsväsendet i Kroatien

I Kroatiens författning föreskrivs att myndigheter i Kroatien ska organiseras i enlighet med principen om maktfördelning, så att den lagstiftande makten utövas av det kroatiska parlamentet, den verkställande makten av den kroatiska regeringen och den dömande makten av de kroatiska domstolarna. Myndigheterna samarbetar med och kontrollerar varandra, samtidigt som de är oberoende gentemot andra myndighetsgrenar i sitt arbete och sina beslut. Som utövare av den dömande makten dömer domstolarna i enlighet med författningen, lagar och andra författningar samt internationella fördrag som Kroatien har undertecknat och ratificerat. Domarämbetet innehas av domare som utsetts av statens rättsliga råd. I utövandet av domarämbetet ska domarna vara självständiga och oberoende, och de åtnjuter immunitet enligt lagen. Domarämbetet är en fast uppgift och en domare får inte utföra några andra uppgifter.

Kroatiens rättsväsende består av domstolsväsendet (domstolar), självständiga och oberoende rättsliga organ (åklagarmyndigheter), verkställande organ (justitieministeriet), självständiga och oberoende organ (statens rättsliga råd och åklagarnas råd), en självständig och oberoende tjänst (juristyrket), en självständig och oberoende offentlig tjänst (notarius publicus) och en offentlig institution (rättsakademien).

Det kroatiska rättsväsendets organisation

Justitieministeriets uppgift är att bevara rättsordningens grundläggande värden, säkerställa att den fungerar väl och vidareutveckla domstolsväsendet.

Justitieministeriet har hand om följande:

Administrativa och andra uppgifter som avser

civilrätt, straffrätt, förseelser och handelsrätt samt förvaltningsrätt, organisation, verksamhet och utbildning vid myndigheter som verkställer straffrättsliga påföljder och påföljder för förseelser, administrativa och andra uppgifter inom notarie- och juristyrket, domstolsavgifter och notarieavgifter, internationellt rättsligt bistånd och andra former av rättsligt bistånd, verkställighet av straffrättsliga påföljder och påföljder för förseelser, benådning och villkorlig frigivning, administrativa och yrkesrelaterade uppgifter som rör skyddsstillsyn vid beslut om åtal och vid val av de straffrättsliga påföljdernas typ och omfattning, verkställighet av icke frihetsberövande påföljder för vuxna förövare av brott, utveckling och samordning av stödsystemet för offer och vittnen, datorisering av domstolsväsendet samt **övervakning av hur de rättsliga organen, åklagarmyndigheten och de brottsbekämpande organen sköter sina administrativa uppgifter.**

Administrativa och andra uppgifter som avser

äganderätt, förmögenhetsrättsliga frågor som rör expropriation och andra begränsningar av äganderätten, förmögenhetsrättsliga frågor som rör konstruktion, jordbruks- och skogsmark, arrondering, försäljning och köp av jordegendom och den jordbruksverksamhet som inte omfattas av andra myndigheters ansvarsområden, utländska medborgares egendom, ersättning för egendom som konfiskerades under det jugoslaviska kommunistiska styret som inte omfattas av andra myndigheters ansvarsområden samt successionen av f.d. Socialistiska förbundsrepubliken Jugoslaviens egendom, rättigheter och skyldigheter.

Administrativa och yrkesrelaterade uppgifter som avser den kroatiska regeringens samarbete med internationella brottmålsdomstolar, Kroatiens företrädare vid Internationella domstolen och andra internationella domstolar, om inte annat föreskrivs i särskilda regeringsbeslut, och uppgifter som rör skyddet av mänskliga rättigheter och nationella minoriteters rättigheter som inte omfattas av andra myndigheters ansvarsområden.

Tillsammans med det ministerium som ansvarar för förvaltning av statliga tillgångar förvalta och avyttra företagsaktier som utgör statliga tillgångar och i fråga om företag som främst ägnar sig åt verksamhet inom ministeriets ansvarsområde.

Uppgifter som rör Kroatiens deltagande i arbetet i EU:s organ inom de områden som faller inom ministeriets behörighetsområde.

Andra uppgifter inom ministeriets behörighet enligt en särskild lag.

Domstolar i Kroatien

I domstolslagen (*Zakon o sudovima*) regleras domstolarnas organisation, ansvarsområde och behörighet.

I Kroatien utövas den dömande makten av domstolarna som separata organ med offentliga maktbefogenheter. De utövar sina befogenheter självständigt och oberoende inom det område och den behörighet som föreskrivs i lag.

Domstolarna fattar beslut på grundval av Kroatiens författning, internationella fördrag som utgör en del av Kroatiens rättsordning, lagar och andra författningar som har antagits i enlighet med Kroatiens författning samt internationella fördrag eller lagar.

Domstolarna fattar beslut i mål som rör grundläggande mänskliga rättigheter och skyldigheter, den kroatiska statens samt lokala och regionala självstyrande enheters rättigheter och förpliktelser och andra juridiska personers rättigheter och skyldigheter, beslutar om påföljder och andra åtgärder mot förövare som har begått brott, förseelser och lagöverträdelse som anges i lagar och andra författningar, granskar lagenligheten i offentliga förvaltningsmyndigheters allmänna och enskilda rättsakter, fattar beslut i tvister rörande medborgares personliga relationer, arbetsrättsliga, handelsrättsliga, förmögenhetsrättsliga och andra civilrättsliga mål, och beslutar om andra rättsfall enligt lag. Domstolarna skipar rättvisa i enlighet med författningen, internationella fördrag, lagar och andra giltiga rättskällor.

Den dömande makten i Kroatien utövas av **allmänna domstolar** och **specialdomstolar** och **Kroatiens högsta domstol (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*), som också är högsta instans i Kroatien.**

Allmänna domstolar handlägger mål som inte omfattas av specialdomstolars behörighet. Allmänna domstolar är distriktsdomstolarna (*općinski sudovi*) och regiondomstolarna (*županijski sudovi*).

Specialdomstolar handlägger mål som omfattas av deras lagstadgade behörighet. De är handelsdomstolar (*trgovački sudovi*), förvaltningsdomstolar (*upravni sudovi*), småbrottsdomstolar (*prekršajni sudovi*), Kroatiens handelsöverdomstol (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Kroatiens högsta förvaltningsdomstol (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) och Kroatiens småbrottsöverdomstol (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Domstolarna är vidare uppdelade i domstolar i första och andra instans.

Talan för att avgöra en rättslig fråga väcks vid förstainstansdomstolarna. Dessa är distriktsdomstolarna, förvaltningsdomstolarna, småbrottsdomstolarna och handelsdomstolarna.

Domstolarna i andra instans fattar beslut om överklaganden av förstainstansdomstolarnas beslut och utför andra uppgifter som fastställts i lag. Dessa är regiondomstolarna (i förhållande till distriktsdomstolar), Kroatiens handelsöverdomstol (i förhållande till handelsdomstolar), Kroatiens småbrottsöverdomstol (i förhållande till småbrottsdomstolar) och Kroatiens högsta förvaltningsdomstol (i förhållande till förvaltningsdomstolar).

Distriktsdomstolar och småbrottsdomstolar inrättas för en eller flera kommuner, en eller flera städer eller delar av ett stadsområde, medan regiondomstolar, handelsdomstolar och förvaltningsdomstolar inrättas för en eller flera regioner.

Kroatiens handelsöverdomstol, högsta förvaltningsdomstol, småbrottsöverdomstol och högsta domstol har hela Kroatien som domkrets.

Republiken Kroatiens högsta domstol

Högsta domstolen har sitt säte i Zagreb.

Den säkerställer enhetlig tillämpning av lagen och allas likhet inför lagen.

Den fattar beslut om ordinära rättsmedel när så föreskrivs i särskild lagstiftning.

Den fattar beslut om särskilda rättsmedel mot kroatiska domstolars slutliga avgöranden.

Den fattar beslut om behörighetskonflikt när så föreskrivs i särskild lagstiftning.

Den behandlar aktuella frågor som rör rättspraxis, utreder behovet av utbildning för domare, domstolshandläggare och domarkandidater och utför andra lagstadgade uppgifter.

Kroatiens högsta domstol

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Zagreb

Tfn: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Fax: +385 1 481 00 35

E-post: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Högsta domstolens ordförande

Ordföranden för Kroatiens högsta domstol företräder högsta domstolen och den dömande makten samt utför administrativa uppgifter och andra uppgifter som fastställs i lag och i högsta domstolens arbetsordning.

Högsta domstolens ordförande väljs för en fyraårsperiod av Kroatiens parlament på grundval av ett förslag från Kroatiens president efter det att högsta domstolens allmänna församling (*Opća sjednica*) och det behöriga utskottet vid Kroatiens parlament har yttrat sig. Ordföranden kan omväljas för samma befattning i slutet av denna period. Ingen får väljas till ordförande mer än två gånger.

Alla som uppfyller de allmänna och särskilda villkoren för att bli domare i Kroatiens högsta domstol kan väljas till ordförande i denna domstol. Om en person som inte har tjänstgjort som domare i högsta domstolen väljs till ordförande i domstolen, utser statens rättsliga råd även personen till domare i domstolen.

Genom lagen om domstolars säte och territoriella behörighet (*Zakon o područjima i sjedištima sudova*) (*Narodne novine* [NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan] nr 67/18) genomfördes en territoriell organisation och ytterligare rationalisering av domstolsnätverket, vilket innebar att 15 regiondomstolar, 34 distriktsdomstolar, 9 handelsdomstolar och 4 förvaltningsdomstolar inrättades.

Lagen om domstolar

Lagen om domstolars säte och territoriella behörighet

Rättsliga myndigheter

De rättsliga myndigheterna i Kroatien består av domstolar och åklagarmyndigheter.

Domstolar

Republiken Kroatiens högsta domstol

Regiondomstolar (15)	Handelsöverdomstolen (1)	Högsta förvaltningsdomstolen (1)	Småbrottsöverdomstolen (1)
Distriktsdomstolar (34)	Handelsdomstolar (9)	Förvaltningsdomstolar (4)	

Åklagarmyndigheten (*Državno odvjetništvo*)

Åklagarmyndigheten är en självständig och oberoende rättslig myndighet som är bemyndigad och skyldig att vidta åtgärder mot personer som begår brott och andra straffbara gärningar, att vidta rättsliga åtgärder för att skydda Kroatiens tillgångar och att tillämpa rättsmedel för att skydda författningen och lagstiftningen.

Åklagarmyndigheten utövar sina befogenheter på grundval av Kroatiens författning, internationella fördrag som ingår i Kroatiens rättsordning, EU:s regelverk, lagstiftning och andra rättskällor.

Republiken Kroatiens åklagarmyndighet har inrättats för hela Kroatiens territorium, lokala åklagarmyndigheter (*općinska državna odvjetništva*) har inrättats för distriktsdomstolar och offentligrättsliga organ och regionala åklagarmyndigheter (*županijska državna odvjetništva*) har inrättats för region-, handels- och förvaltningsdomstolar. Genom lag får det inrättas särskilda åklagarmyndigheter som handlägger vissa typer av ärenden och vid domstolar som utsetts enligt lag.

Lokala åklagarmyndigheter är underordnade de regionala åklagarmyndigheterna. De regionala åklagarmyndigheterna och de särskilda åklagarmyndigheterna är underordnade Republiken Kroatiens åklagarmyndighet.

En åklagarmyndighet leds av en allmän åklagare som är ansvarig för att utföra de uppgifter som faller inom ansvarsområdet för den åklagarmyndighet som han eller hon företräder och leder.

Riksåklagaren (*Glavni državni odvjetnik*) är chef för Republiken Kroatiens åklagarmyndighet. Alla som uppfyller de allmänna och särskilda villkoren för att utnämnas till biträdande riksåklagare får utnämnas till riksåklagare. Riksåklagaren utnämns för en fyraårsperiod av Kroatiens parlament på grundval av ett förslag från Kroatiens regering efter att det kroatiska parlamentets justitieutskott har yttrat sig. Riksåklagaren kan utnämnas på nytt för samma befattning i slutet av denna period. Ingen får utnämnas till riksåklagare mer än två gånger.

Genom lagen om åklagarmyndigheters säte och territoriella behörighet (*Narodne novine* [NN; Kroatiens officiella kungörelseorgan] nr 67/18) rationaliserades nätverket av åklagarmyndigheter, vilket innebar att 15 regionala åklagarmyndigheter och 25 lokala åklagarmyndigheter inrättades.

Republiken Kroatiens åklagarmyndighet

Byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet (<i>Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Uskok</i>)	Regionala åklagarmyndigheter
	Lokala åklagarmyndigheter

Republiken Kroatien åklagarmyndighet

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr/>

Riksåklagaren

Tfn: +385 1 459 18 88

Fax: +385 1 459 18 54

E-post: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Avdelningen för straffrättsliga frågor (*kazneni odjel*)

Tfn: +385 1 459 18 00

Fax: +385 1 459 18 05

E-post: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Avdelningen för civilrättsliga och administrativa frågor (*Gradjansko upravni odjel*)

Tfn: +385 1 459 18 61

Fax: +385 1 459 19 12

E-post: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr [VJ1]

Regionala och lokala åklagarmyndigheter

Lagen om åklagarmyndigheten

Lagen om åklagarmyndigheters säte och territoriella behörighet

Byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet

Byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet (Uskok) i Zagreb är en särskild åklagarmyndighet som är specialiserad på att lagföra korruption och organiserad brottslighet. Dess behörighetsområde omfattar hela Kroatien. Byråns behörighet fastställs i lagen om byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet.

Byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet

Gajeva 30a

10 000 Zagreb

Tfn: +385 4591 874

Fax: + 385 1 4591 878

E-post: tajnistvo@uskok.dorh.hr

Lagen om byrån för förebyggande av korruption och organiserad brottslighet

Senaste uppdatering: 06/01/2022

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.